

**Folgefonna
nasjonalparkstyre**

Postadresse
Folgefonna nasjonalparkstyre
Njøsavegen 2
6863 Leikanger

Besøksadresse
Folgefonnssenteret
Skålafjæro 17
5470 Rosendal

Kontakt
Sentralbord +47 57 64 30 00
Direkte: +47 5557 2135
fmvlpost@fylkesmannen.no
www.nasjonalparkstyre.no/Folgefonna/

Bjørn Klette
Seimshagen 12
5472 SEIMSFOS

Sakshandsamar Astrid Bakke Haavik

Vår ref. 2021/642-0
PRIMÆRKLASSERING

Dykkar ref.

Dato 23.03.2021

Løyve til opprusting av sel i Bjørndal - Hattebergsdalen landskapsvernområde

Sender med dette over vedtak og saksutgreiing i sak ST 11/21 frå Folgefonna nasjonalparkstyre sitt møte den 16. mars 2021.

Klage

Vedtaket kan klagast inn for Miljødirektoratet av partar i saka eller andre med rettsleg klageinteresse. Det er ein frist på 3 veker til å fremje ei klage (jf. Forvaltningslova sin § 26). Ei eventuell klage skal rettast til Miljødirektoratet, men sendast til Folgefonna nasjonalparkstyre som kan gje nærare opplysningar om klagerett og rett til å sjå saksdokumenta.

Med helsing

Astrid Bakke Haavik
nasjonalparkforvaltar

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Statsforvaltaren i Vestland	Njøsavegen 2	6863	LEIKANGER
Statens Naturoppsyn	Postboks 5672 Sluppen	7485	TRONDHEIM
Kvinnherad kommune	Rosendalsvegen 10	5470	ROSENDAL

Nasjonalpark	Folgefonna Nasjonalpark
Landskapsvernområde	Hattebergsdalen Ænesdalen Bondhusdalen Buer
Naturreservat	Langebudalen

Utval	Utvalssak	Møtedato
Folgefonna nasjonalparkstyre	11/21	16.03.2021

Saksframlegg - Opprusting av sel i Bjørndal - Hattebergsdalen landskapsvernområde - Folgefonna

Saksprotokoll i Folgefonna nasjonalparkstyre - 16.03.2021

Handsaming i møte

Styret diskuterer om vilkår som presiserer at persontransport ikkje er tillate bør vere med, då det kan hindre at folk får sitje på med helikopterselskapet. Forvaltar opplyser at vi ikkje har fått nokre tilbakemeldingar som tilseier dette og at folk og helikopterselskap verkar pragmatiske når det gjeld å finne beste løysing for frakt inn i verneområdet. Vilkåret vert ståande.

Framlegg til vedtak vart samrøystes vedteke.

Vedtak

Bjørn Klette får løyve til å gjere fasadeendring på selet sitt i Bjørndal. Løyvet gjeld isetjing av vindaug og montering av pipe på selet. Løyvet er gitt med heimel i verneforskrifta § 3 punkt 1.3 a) og gjeld på desse vilkåra:

- Vindauget skal vere av om lag same storleik som tilsvarande vindaug på dei andre bygningane i Bjørndal (+/- 10 %)
- Vindauget skal ha sprosser. Det skal ikkje ha vassbrett i metall.
- Dersom vindauget skal kunne opnast skal det vere sidehengsla.
- Pipe/røykrøyr skal vere i tråd med alle krav med omsyn til brannvern.
- Tiltakshavar skal sende ei meir detaljert skildring av korleis pipa/røykrøyet til omnen skal førast gjennom veggen til nasjonalparkforvaltar, som skal godkjenne løysinga før arbeidet tek til.
- Når arbeidet er ferdig skal det dokumenterast med bilete og det skal sendast ein kort rapport til nasjonalparkforvaltar.
- Tiltakshavar er ansvarleg for at alt av avfall og materialrestar vert rydda opp og frakta vekk.

Søkjar får også løyve til motorferdsel med helikopter for å gjennomføre tiltaket, etter verneforskrifta § 3 punkt 5.3 b). For løyvet gjeld følgjande vilkår:

- Løyvet gjeld i tidsrommet 15.02 – 31.12.2021
- Løyvet gjeld for transport av material, proviant og utstyr til stølshus
- Løyvet gjeld for 4 turar t/r Murabotn-Bjørndalssetra
- Transporten skal om mogleg skje utanom helg og heilagdagar
- Løyvet gjeld ikkje persontransport
- Før transport skal Statens Naturoppsyn ved Olaf Bratland varslast, anten på e-post olaf.bratland@miljodir.no eller på telefon **970 23 013**
- Det skal førast køyrebok årleg som viser dato, køyrerute og føremål med turane. Kvar enkelt tur skal førast i køyreboka før transporten begynner
- Køyreboka skal følgje med under transporten
- Køyrebok for skal sendast til Folgefonna nasjonalparkstyre **innan 31. desember 2021**. Merk med referanse: 2021/642. Send gjerne på e-post til: sfvlpost@statsforvalteren.no

Nasjonalparkstyret gjer merksam på at reglane innanfor verneområdet ikkje set til side reglane i motorferdslelova eller anna lovverk. Kontakt Kvinnherad kommune om dette.

Saksopplysningar

Dokument i saka:

- Søknad om fasadeendring frå Bjørn Klette
- Vedlegg til søknaden: Skisser og bilete av Bjørndal
- Verneforskrift for Hattebergsdalen landskapsvernområde

Søknaden

Bjørn Klette har gard på Hatteberg i Kvinnherad, og eig derfor eit sel i Bjørndal. Klette søker no om å få ruste opp selet sitt på lik linje med andre sel i Bjørndal. Selet har ei grunnflate på om lag 3 x 3 meter, og det har i dag ein særskild enkel standard.

Arbeid som Bjørn Klette ønskjer å gjere:

- Legge nytt tregolv i selet
- Sette opp panel innvendig
- Montere to etasjesenger
- Setje inn eit vindauge i endeveggen
- Sette inn vedovn

I følgje søknaden skal det ikkje vere utvendige endringar på selet, med unntak av det nye vindauget. Målet med opprustinga er å sette selet generelt i betre stand, og legge betre til rette for overnatting og bruk. Til no har selet vore mest brukt til lager.

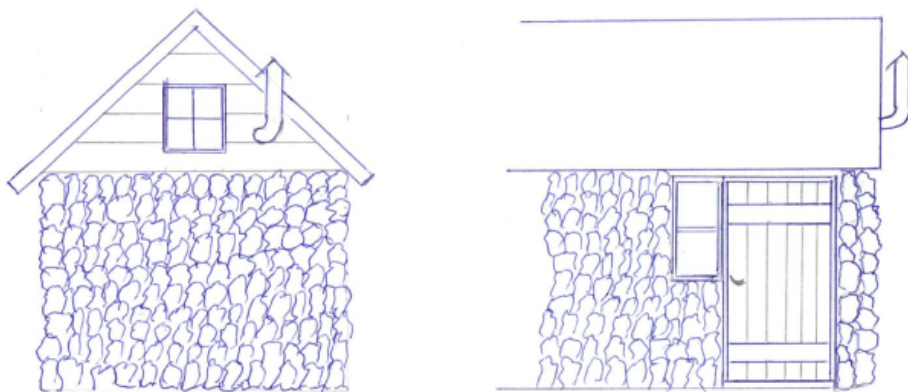
Selet er ein del av eit tredelt sel, der kvar del har eigen dør og avdelte «seksjonar».

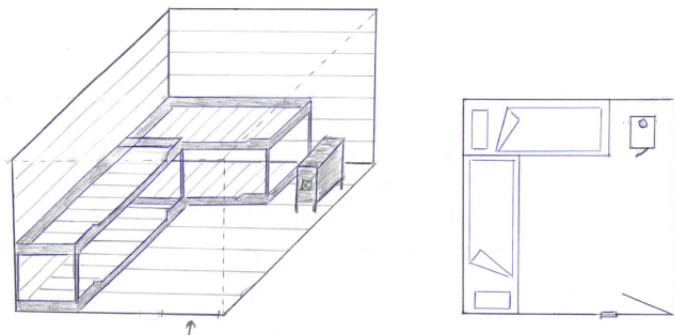
Det er søkt om å få fly fire turar med helikopter frå Murabotn-Bjørndal for å frakte opp material og verktøy for å gjennomføre oppgraderinga.

Biletet viser Bjørndalssetra, det omsøkte tiltaket er selet lengst til høgre i biletet.

Skisse som viser snitt med vindauge og pipe

Skisse som viser innvendig innreiing i selet.

Vurdering

Regelverk

Hattebergsdalen landskapsvernområde er verna mot inngrep som kan endre landskapets art og karakter, mellom anna å gjere synlege fasadeendringar på bygningane. Forvaltningsstyresmakta kan likevel gje løyve til enkelte tiltak. Mellom anna gjeld det ombygging av eksisterande bygningar, jamfør verneforskrifta § 3 punkt 1.3 a):

1.3 Forvaltningsstyresmakta kan gi løyve til:

a) Ombygging og utviding av eksisterande bygningar.

Det er eit vilkår at «ombygging, utviding og nybygg skal skje i samsvar med tradisjonell byggeskikk og vere tilpassa landskapet.»

Sidan det er landskapets art og karakter som er verna i Hattebergsdalen, so er det ombygging som er synleg på utsida som er søknadspliktig etter verneforskrifta. I denne søknaden vil det gjelde isetjing av nytt vindauge. Montering av ny omn krev sjølvstøtt pipe som fører røyken ut av selet, og då vert det og ei fasadeendring. Det resterande arbeidet er innvendig og derfor ikkje søknadspliktig.

Søkjar er sjølv ansvarleg for eventuelle løyve frå kommunen etter plan- og bygningslova.

Jamfør naturmangfaldlova (nml) § 7, skal alle saker som kan verke inn på naturmiljøet vurderast etter miljørettsprinsippa i nml §§ 8-12.

Vurdering

Når det først er kulturlandskap og bygningar i eit verna område, er det positivt at kulturlandskapet vert halde i hevd og bygningane vert halde ved like. Det er positivt at bygningar vert sett i ein tilstand som gjer at dei vert brukt, so lenge bruken er berekraftig og utbetringar er i tråd med lokal byggeskikk.

Som sagt so er det to av endringane som Klette ønskjer å gjere på selet som er søknadspliktige. Det er likevel snakk om relativt små og ganske fornuftige endringar. Endringane fører til fasadeendringar, men ikkje so store endringar at det påverkar landskapets art og karakter. Men ein må likevel sjå litt på kva løysingar som er tenkt og vurdere kva vilkår som skal til for å vere i samsvar med tradisjonell byggeskikk.

Det skal settast inn eit lite vindaug opppe i «ramen» på selet. Bilete frå Bjørndal syner at fleire andre sel har tilsvarende vindaug. Det betyr at slike vindaug er ein del av den lokale byggeskikken. Klette skriv i e-post at vindaug skal ha tilsvarende mål som vindauga i dei andre sela, og det vil derfor ikkje skilje seg ut.

Det står ikkje noko i søknaden om kva type vindaug det er snakk om. I skissene er det teikna vindaug med sprosser, men det går altso ikkje fram om det er gjennomgåande eller «falske» sprosser. I eit landskapsvernområde der det er landskapets art og karakter som er verna, so er det ofte ikkje avgjerande om srossene er gjennomgåande. Det er likevel enkelte ting man bør unngå. Moderne «husmorvindaug» er ikkje lokal byggeskikk. Ein bør og unngå vindaug som har vassbrett i aluminium.

Klette ønskjer å montere omn i selet. I slike sel i utmark er vedfyring den mest vanlege og mest praktiske varmekjelde, og ei form for oppvarming er eit vilkår for at sel og hytter i fjellet skal kunne brukast. Skal ein ha omn so må ein og ha pipe som kan leie røyk ut på ein trygg og brannsikker måte. Skissene syner at det er tenkt å ha pipe i form av metallrøyr som vert ført ut gjennom endeveggen. Det vil skilje seg litt frå dei andre sela som har pipe over tak. Gjennomføring av pipe gjennom vegg vil truleg vere ei enklare løysing enn å føre den gjennom tak, og med mindre risiko for lekkasje. Nasjonalparkstyret bør likevel vurdere om pipe gjennom vegg er i strid med tradisjonell byggeskikk.

Ein må ha fokus på branntryggleik når ein skal montere omn og pipe. Pipe eller røykrøyr må vere isolert slik at det ikkje tek fyr eller vert brannskade i gjennomføringa i vegg eller tak. Her er det fleire løysingar som kan nyttast, men ein skal vere medviten på at nokre løysingar vil vere godt synlege, kunne gje eit «moderne preg» og soleis vere i strid med tradisjonell byggeskikk. Skissene som er sendt inn saman med søknaden skildrar ikkje dette so godt, so her bør søkjar sende inn ei meir detaljert skildring og/eller betre skisser.

Kunnskapsgrunnlaget i saka er tilfredsstillande. Det er lagt ved greie skisser og fleire gode bilete som syner korleis det ser ut i Bjørndal. Nasjonalparkforvaltar er dessutan godt kjend på staden. Kravet i nml § 8 er derfor oppfylt.

Desse tiltaka vil ikkje føre til noko auka samla belastning i Bjørndal, jamfør nml § 10. Ein skal likevel vere medviten på at slike løyve vil kunne skape ein presedens, som kan få verknad på liknande saker i framtida. Men med so små fasadeendringar som det her er snakk om er det ikkje venta at liknande saker i framtida vil auke den samla belastninga utover det som er akseptabelt.

Tiltakshavar er ansvarleg for eventuelle skadar på miljøet som tiltaket kan føre til, jamfør nml § 11. I denne saka vil det først og fremst seie at tiltakshavar er ansvarleg for å rydde opp etter byggearbeidet. Arbeidet skal ikkje føre til inngrep i terrenget og alt avfall skal fjernast og handerast på forskriftsmessig måte.

Ein kan sjå behovet for å få køyrt inn utstyr i samband med drift og vedlikehald av hytter og stølshus, og det er opna for å gje løyve til denne type motorferdsel i verneforskrifta. Transporten skal gå føre seg med snøskuter på vinteren eller med helikopter for å unngå slitasje på terreng.

Ved vurdering av søknaden har forvaltaren lagt til grunn at det er tilstrekkeleg kunnskap om verknadene ved bruk av helikopter i høve verneføremålet og naturmiljøet i området, jf. naturmangfaldlova § 8. I følgje Naturbase og Artskart er det for det aktuelle området ikkje registrert artar eller naturtypar som kan ta skade av den motoriserte ferdsla på denne tida av året (databasane er sist sjekka 10.02.2021).

nasjonalparkstyre

Framlegg til vedtak frå forvaltar

Bjørn Klette får løyve til å gjere fasadeendring på selet sitt i Bjørndal. Løyvet gjeld isetjing av vindaug og montering av pipe på selet. Løyvet er gitt med heimel i verneforskrifta § 3 punkt 1.3 a) og gjeld på desse vilkåra:

- Vindaug et skal vere av om lag same storleik som tilsvarende vindaug på dei andre bygningane i Bjørndal (+/- 10 %)
- Vindaug et skal ha sprosser. Det skal ikkje ha vassbrett i metall.
- Dersom vindaug et skal kunne opnast skal det vere sidehengsla.
- Pipe/røykrøy skal vere i tråd med alle krav med omsyn til brannvern.
- Tiltakshavar skal sende ei meir detaljert skildring av korleis pipa/røykrøyet til omnen skal førast gjennom veggen til nasjonalparkforvaltar, som skal godkjenne løysinga før arbeidet tek til.
- Når arbeidet er ferdig skal det dokumenterast med bilete og det skal sendast ein kort rapport til nasjonalparkforvaltar.
- Tiltakshavar er ansvarleg for at alt av avfall og materialrestar vert rydda opp og frakta vekk.

Søklar får også løyve til motorferdsel med helikopter for å gjennomføre tiltaket, etter verneforskrifta § 3 punkt 5.3 b). For løyvet gjeld følgjande vilkår:

- Løyvet gjeld i tidsrommet 15.02 – 31.12.2021
- Løyvet gjeld for transport av material, proviant og utstyr til stølshus
- Løyvet gjeld for 4 turar t/r Murabotn-Bjørndalssetra
- Transporten skal om mogleg skje utanom helg og heilagdagar
- Løyvet gjeld ikkje persontransport
- Før transport skal Statens Naturoppsyn ved Olaf Bratland varslast, anten på e-post olaf.bratland@miljodir.no eller på telefon **970 23 013**
- Det skal førast køyrebok årleg som viser dato, køyrerute og føremål med turane. Kvar enkelt tur skal førast i køyreboka før transporten begynner
- Køyreboka skal følgje med under transporten

- Køyrebok for skal sendast til Folgefonna nasjonalparkstyre **innan 31. desember 2021**. Merk med referanse: 2021/642. Send gjerne på e-post til: sfvlpost@statsforvalteren.no

Nasjonalparkstyret gjer merksam på at reglane innanfor verneområdet ikkje set til side reglane i motorferdslelova eller anna lovverk. Kontakt Kvinnherad kommune om dette.